

Nr 26

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973:107 med förslag om inrättande av en fältstation i Skara jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1973:107 har Kungl. Maj:t (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att godkänna att vissa veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteter förläggs till Skaraområdet och förs samman med befintlig verksamhet till en fältstation enligt de riktlinjer som förordats i propositionen.

I propositionen föreslås att elfte, dvs. sista terminen av veterinärutbildningen, skall förläggas till Skara. Vidare föreslås att hovslagarskolan som är knuten till veterinärhögskolan också förläggs dit liksom den högre undervisningen i hovvårds- och klövvårdslära. För lantbrukshögskolans del föreslås att antalet husdjursförsöksdistrikt utökas från tre till fyra och att distriktsförsöksstationen i det nybildade västra husdjursförsöksdistriktet placeras i Skara. För att samordna verksamheten i Skara föreslås att de veterinära och husdjursvetenskapliga aktiviteterna där förs samman till en arbetsgemenskap, benämnd fältstationen i Skara. För att genomföra förslaget krävs vissa byggnadsinvesteringar, vilka beräknas börja under andra halvåret 1973.

Motionerna

I motionen 1973:1925 av herr Pettersson i Kvänum (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av proposition 1973:107 beslutar att beynydiga Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst som biträdande professor i Med I (svinsjukdomar) vid veterinärhögskolan med placering vid fältstationen i Skara.

I motionen 1973:1961 av herr Leuchovius m. fl. (m, c, fp) hemställs att riksdagen med bifall till propositionen 1973:107 angående inrättandet av en fältstation i Skara hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning i syfte att förlägga de delar av den veterinärmedicinska utbildningen som anförts i motionen till Skara.

I motionen 1973:1968 av fru Åsbrink m. fl. (s, c, fp, m) hemställs att riksdagen måtte besluta att den föreslagna fältstationen benämnes veterinärrinrättningen i Skara.

Utskottet

I föreliggande proposition hemställs om riksdagens godkännande av att vissa veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteter förläggs till Skaraområdet och förs samman med befintlig verksamhet enligt riktlinjer som förordas i propositionen. Kungl. Maj:ts förslag innebär i korthet följande. Elfte, dvs. sista terminen av veterinärutbildningen förläggs till Skara. Enligt propositionen förutsätts undervisningsresurserna i Skara bli förstärkta. För egen del anser departementschefen att en tjänst som biträdande statsveterinär och en tjänst som laboratorieassistent bör inrättas. Möjligheter bör vidare skapas för veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan att förlägga ytterligare forskning och försöksverksamhet till Skara. Detta bör ske bl. a. genom att forskarrum ställs till förfogande. Det förutsätts vidare att distriktsveterinärerna vid en planerad veterinärstation i Skara skall anlitas i undervisningen. I fråga om lantbrukshögskolans försöksverksamhet anses en utökad verksamhet böra komma till stånd i västra Sverige. För att underlätta en sådan utökning föreslås att ett fjärde husdjursförsöksdistrikt tillskapas och att distriktsförsöksstationen i det nybildade västra husdjursförsöksdistriktet placeras i Skara. Vidare föreslås att hovslagarskolan och den högre undervisningen och forskningen inom hovvårds- och klövvårdsläran förläggas dit.

De sålunda föreslagna riktlinjerna för utbyggnaden av den veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga verksamheten i Skaraområdet står enligt utskottets mening i god överensstämmelse med de uttalanden som gjordes vid 1970 års riksdagsbehandling av frågan om samordning av veterinärhögskolans verksamhet med annan forskning och utbildning (prop. 1970:37, JoU 1970:23, rskr 1970:235). Från såväl departementschefens som jordbruksutskottets sida framhölls i nämnda sammanhang att det borde vara en avgjord fördel för såväl veterinärhögskolan som lantbrukshögskolan att i ökad utsträckning kunna få tillgång till djurmaterialet i Skaraborgs län. Utskottet har mot bakgrund av det anförda inte något att erinra mot att de veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteter som i det föregående angivits förläggs till Skaraområdet på sätt i propositionen föreslagits. Däremot kan utskottet inte dela den i motionen 1973:1961 uttryckta uppfattningen, att det nu framlagda förslaget utgör skäl för att avbryta veterinärhögskolans omlokalisering till Uppsala och i stället låta undersöka möjligheterna att förlägga en större del av den veterinärmedicinska utbildningen samt verksamheten vid SVA till Skaraområdet. Utskottet vill erinra om att utskottet vid sitt förordande av veterinärhögskolans lokalisering till Uppsala underströk att utskottet utgått från att högskolans behov av tillgång på lämpligt djurmaterial skulle bli tillfredsställande tillgodosett. Utskottet framhöll därvid att Skaraområdet syntes väl lämpat härför med tanke på de veterinära inrättningar som sedan länge fanns där. Med hänsyn till vad nu anförts åvstyrker utskottet det i motionen 1973:1961 framförda utredningsyrkandet.

Utskottet finner ej heller skäl att nu påkalla någon riksdagens åtgärd i

anledning av yrkandet i motionen 1973:1925 om inrättande av en tjänst som biträdande professor i Medicin I vid veterinärhögskolans avdelning i Skara. I fråga om såväl den i motionen föreslagna tjänsten som de av departementschefen berörda tjänsterna ankommer det på Kungl. Maj:t att besluta. Som framgår av propositionen avser departementschefen att återkomma till Kungl. Maj:t i vad gäller medel till ifrågakommande tjänster m. m. vid den föreslagna verksamheten i Skara.

Ett genomförande av de förslag utskottet tillstyrkt i det föregående innebär att det i Skaraområdet tillsammans med nuvarande verksamhet kommer att finnas ett flertal aktiviteter på veterinärmedicinens och husdjursvetenskapens områden. De aktiviteter utskottet här syftar på är veterinärinrättningen, veterinärhögskolans försöksgård, veterinärstationen, hovslagerskolan, vissa delar av veterinärhögskolans institution för sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt försöksstationen i lantbrukshögskolans västra husdjursförsöksdistrikt. Departementschefen förutsätter enligt propositionen att ett nära samarbete kommer att ske mellan dessa olika organ. Han biträder i detta sammanhang fältstationsutredningens förslag att de veterinära och husdjursvetenskapliga aktiviteterna i Skaraområdet förs samman till en arbetsgemenskap, benämnd fältstationen i Skara. Ett särskilt organ bör enligt departementschefen tillskapas för samordning av verksamheten. En särskild nämnd bör inrättas därför, varvid den nuvarande nämnden för veterinärinrättningen kan upphöra.

I motionen 1973:1968 hälsas det i propositionen framlagda förslaget om inrättande av en fältstation i Skara i och för sig med största glädje. I motionen vänder man sig dock mot den föreslagna benämningen fältstationen i Skara. Motionärerna som föreslår att nu berörda aktiviteter i Skara i stället ges samlingsbenämningen Veterinärinrättningen i Skara, framhåller att sistnämnda begrepp har en 200-årig hävd och att namnet är välkänt och inarbetat inte bara i vårt land utan i hela Norden.

Även utskottet finner begreppet Veterinärinrättningen i Skara ha så gammal hävd och vara ett så välkänt begrepp inom Norden att skäl talar för att det i någon officiell form bevaras. Utskottet vill för sin del förorda att de föreslagna veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteterna i Skara ges samlingsnamnet Veterinärinrättningen i Skara - fältstation för veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan.

Utöver vad i det föregående anförts föranleder propositionen eller motionerna inte något särskilt uttalande av utskottet, som alltså hemställer

att riksdagen

1. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen 1973:1968 godkänner att vissa veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga aktiviteter förläggs till Skaraområdet och förs samman med befintlig verksamhet till en fältstation enligt de riktlinjer utskottet förordat i det föregående.

2. lämnar motionen 1973:1925 utan åtgärd,
3. avslår motionen 1973:1961.

Stockholm den 15 maj 1973

På jordbruksutskottets vägnar
NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Hedin (m), Hedström (s)*, Jonasson (c)*, Magnusson i Tanum (s), fru Anér (fp), herrar Augustsson (s), Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Berndtsson i Bokenäs (fp), fru Theorin (s) och herr Leuchovius (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Särskilt yttrande

av herr Leuchovius (m):

Redan när 1970 års riksdag fattade principbeslut om förflyttning av veterinärhögskolan från Stockholm till Uppsala uttrycktes farhågor för att antalet husdjur av skilda slag inom Uppsalaområdet på sikt inte skulle bli tillräckligt för den praktiskt kliniska undervisningen vid veterinärhögskolan. I anslutning härtill underströk jordbruksutskottet (JoU 1970:23) att utskottet vid sitt ställningstagande till frågan om högskolans framtida lokalisering givetvis utgått från att högskolans intresse av att för sin forskning och undervisning ha en god tillgång på lämpligt djurmateriel skulle bli tillfredsställande tillgodosedda. Utskottet konstaterade därför med tillfredsställelse att departementschefen hade för avsikt att låta utreda i vilka former ett ökat utnyttjande av djurmaterialet i Skaraborgs län lämpligast borde äga rum.

Resultatet av den nyssnämnda utredningen redovisas i den nu framlagda propositionen 1973:107 med förslag om inrättande av en fältstation i Skara. Förslaget innebär bl. a. att den sista terminen av veterinärutbildningen skall förläggas till Skara och att möjligheter skapas för bl. a. veterinärhögskolan att förlägga ytterligare forskning och försöksverksamhet till Skaraområdet. I vad gäller investeringar i lokaler för den föreslagna fältstationen har fältstationsutredningen beräknat ifrågakostnader till 4,7 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971.

I fråga om realiserandet av riksdagens principbeslut om veterinärhögskolans förläggning till Uppsala är det aktuella läget följande: Lokaler för institutionerna för bakteriologi, farmakologi och medicinsk kemi med placering vid det s. k. artillerifältet i samlokalisering med motsvarande humanmedicinska institutioner beräknas bli färdiga under nästkommande budgetår. Man håller vidare på att uppföra lokaler för institutionerna för

anatomi, fysiologi samt sjukdomsgenetik och husdjurshygien, vilka lokaler kommer att inrymmas i det s. k. husdjurscentrumet på Ultuna med sikte på vittgående integration av verksamheten med motsvarande aktiviteter vid lantbrukshögskolans institutioner. Lokal- och utrustningsprogram för veterinärhögskolans övriga institutioner samt för statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är under utarbetande.

Enligt min mening borde det ha varit fördelaktigare att placera veterinärhögskolan i dess helhet i ett område med riklig tillgång på animalieproduktionens djur. I det nu uppkomna läget, dvs. sedan institutionslokaler för flera teoretiska institutioner vid högskolan redan börjat uppföras i Uppsala, anser jag att den bästa fortsättningen på veterinärhögskolans utflyttning från Stockholm skulle vara

1. att avbryta den fortsatta byggnationen i Uppsala sedan lokaler iordningställt för institutionerna för anatomi, fysiologi, sjukdomsgenetik och husdjurshygien samt för bakteriologi, farmakologi och medicinsk kemi;

2. att förlägga den teoretiska veterinärutbildningen i nyss uppräknade ämnen till Uppsala för att där bedrivs under största möjliga samordning med agronom- resp. läkarutbildningen;

3. att tillsammans med statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) förlägga dem av veterinärhögskolans institutioner, som har särskilt stort behov av riklig tillgång på djur för undervisningen och vilkas verksamhet ej rimligen kan samordnas med verksamheten vid lantbrukshögskolan resp. vid humanmedicinsk institution, dvs. institutionerna för patologisk anatomi och livsmedelshygien, en nyinrättad institution för tillämpad husdjurshygien samt de kliniska institutionerna inkl. serviceinstitutioner (kliniskt centrum), till Skaraområdet;

4. att förlägga undervisningen i patologisk anatomi, födoämneshygien och tillämpad husdjurshygien samt en sammanhållen klinisk utbildning till Skaraområdet.

Enligt det föreliggande lokalprogrammet bildar de ovan uppräknade institutionerna en väl avgränsad enhet, som kan överflyttas till exempelvis Skara utan att förses med andra kompletterande serviceanläggningar än bibliotek, centralförråd och restaurang.

Med hänsyn till vad nu anförts vill jag bestämt vidhålla min uppfattning att möjligheterna till en förläggning av veterinärhögskolans institutioner för tillämpad veterinärmedicin omgående bör utredas i enlighet med motionen 1973:1961. Principbeslutet om veterinärutbildningens förläggning till Uppsala synes ej utgöra något formellt hinder för förnyad prövning av frågan om veterinärhögskolans lokalisering, eftersom det redan innan verksamheten startats på den beslutade förläggningsorten visat sig nödvändigt att planera för förläggning av en väsentlig del av undervisningen på annan ort.

Fältstationen i Skara bör under alla förhållanden komma till stånd enligt propositionen, eftersom en sådan station är nödvändig för att avhjälpa den brist på undervisningsmaterial som kommer att föreligga vid veterinärhögskolan så länge denna är lokaliserad inom Stockholm-

Uppsala-området och eftersom den i propositionen föreslagna byggnationen och utrustningen kan få en meningsfull användning även om veterinärhögskolans huvudinstitutioner förläggs enligt motionen.